

OGRÓDKI ze SMAKIEM

Sandra Hotłoś, Patrycja Urban

Scenariusze zajęć dla 3-4 latków

„Ogródki ze smakiem” to pakiet materiałów dla nauczycieli wychowania przedszkolnego, którego celem jest poszerzanie świadomości dzieci o otaczającym ich środowisku i szeroko pojętej ekologii.

Życie w zgodzie z naturą, umiejętność dostosowania się oraz maksymalnego wykorzystania jej sezonowości, zaprzestanie marnowania żywności i życie w stylu *less waste*, to główne cele ogólnopolskiej akcji edukacyjnej „Ogródki ze smakiem”, która zachęca przedszkola do tworzenia ogródków warzywnych i prowadzenia działalności edukacyjnej wśród najmłodszych na temat ekologii.

Opracowane zabawy i inne aktywności dla dzieci zawarte w scenariuszach niosą za sobą przesłanie z edukacji przyrodniczej i wychowania proekologicznego. Konspekty zajęć mają uczyć poprzez zabawę właściwych zachowań, kształtować odpowiednie postawy, które są podwaliną dla działania dzieci w dorosłości. Należy zaznaczyć, że jest to projekt ekologiczny, zatem podejście proekologiczne będzie wybrzmiewać przy wszyst-

kich propozycjach zabaw – zarówno w treściach przekazywanych dzieciom przez nauczyciela, jak i przygotowaniu do nich poprzez, między innymi, wykorzystanie materiałów przeznaczonych do recyklingu. Holistyczne podejście do tematu pozwala edukować nie tylko dzieci, ale również ich rodziców i całą społeczność.

Scenariusze zajęć dla 3-4 latków

- Zestaw konspektów dla dzieci w wieku 3-4 lat "Ogródki ze smakiem" wprowadza dzieci w tematykę ogródków warzywnych oraz pozwala im doświadczać kontaktu z przyrodą.
- Aktywności mają na celu poznanie sposobów dbania o przyrodę i zasad zachowania w środowisku przyrodniczym.
- Podczas zajęć dzieci dowiedzą się, jak zbudowana jest roślina, jak przebiega proces jej wzrostu, poznają rodzaje ziaren oraz co z nich powstaje.
- Zawarte w konspektach zabawy i ćwiczenia kształtują postawy przyjazne środowisku przyrodniczemu, m.in. niemarnowanie żywności, recykling, a także stwarzają okazję do rozwijania postaw proekologicznych i kształtowania szacunku do świata roślin.
- Dzieci oswoją się również z różnymi rodzajami warzyw (często nieznanymi lub odrzucanymi) oraz same stworzą swój własny ogródek przedszkolny, co utrwali w nich odpowiedzialność za pielęgnację zasadzonych roślin.
- Zabawy, które pojawiają się w konspektach, są różnorodne.

TEMAT 1:

Nasiona

ROŚLINA I JEJ CZĘŚCI**czas:** 15 minut

pomoce: skrawki włóczki/sznurka, zielone kartki, papierowe foremki na babeczki, nasiona słonecznika (ok. 10 dla każdego dziecka), liście zebrane na spacerze, klej i nożyczki dla każdego dziecka, ilustracja – rozwój i budowa słonecznika

Nauczyciel siada z dziećmi w kole i pokazuje ilustracje przedstawiające budowę i rozwój słonecznika. Pyta i wskazuje, gdzie są korzenie, łodyga, liście, kwiat i nasiona.

Następnie dzieci siadają do stolików, każde z nich otrzymuje kartkę papieru oraz części, z których ma powstać ich własny słonecznik z pysznymi nasionami. Nauczyciel wyjaśnia, z których elementów, co należy wykonać:

1. **korzenie:** skrawki włóczki/sznurka.
2. **łodyga:** pasek z zielonej kartki.
3. **liście:** wycięte liście z zielonej kartki/prawdziwe liście zebrane np. na spacerze.
4. **kwiat:** papierowa foremka na babeczki.

Zadaniem dzieci jest przyklejenie części rośliny. W środku kwiatu umieszczają nasiona, które po skończonej pracy mogą zjeść. Nauczyciel pomaga w razie potrzeby.

ZOBACZ I POCZUJ

czas: 15 minut

pomoce: różne rodzaje ziaren – każdy rodzaj umieszczony zostaje podwójnie w osobnym woreczku strunowym – kukurydza, słonecznik, dynia, rzeżucha, czarnuszka, sezam, nasiona ogórka, marchwi, papryki (warto podpisać woreczki małymi literami na dole woreczka, aby napis nie utrudniał oglądania)

Dzieci siadają w kole, a nauczyciel w środku rozkłada woreczki z nasionami. Pyta dzieci, czy wiedzą, co to jest, a następnie, czy potrafią nazwać niektóre z nich. Dzieci dotykają nasion, nauczyciel wyjaśnia, co z nich wyrośnie. Na koniec wspólnie segregują – po jednej stronie nasiona, które możemy jeść, a po drugiej takie, które tylko sadzimy.

Dodatkowo, kiedy dzieci będą już potrafiły nazwać nasiona, mogą próbować, z zawiązanymi oczami, dotykając jedynie, odnaleźć dwa takie same woreczki.

PROCES POWSTAWANIA ROŚLINY

czas: 10 minut

pomoce: -

Dzieci siadają w kole, odwracają się bokiem tak, aby miały przed sobą plecy kolegi/koleżanki. Nauczyciel czyta wiersz pokazując i mówiąc, jakie dzieci mają wykonać czynności. Masażyk przedstawia proces powstawania rośliny.

Najpierw jest ziarenko
dzieci kreślą małe kółko na dole pleców
O, takie małe
stuknięcie palcem w plecy
Potrzebuje ono ziemi
delikatnie podszczypują plecy w dolnej części
wody bardzo cennej
uderzają lekko opuszkami palców po całych plecach
promyków złotego słońca

kręcą prawą dłoń w górnej części pleców “wkręcanie żarówki”, naśladując słońce
Dzięki temu powoli rośnie
rysowanie pionowej kreski
i rośnie
rysowanie pionowej kreski
Aż w końcu wyrośnie!
kreślą kształt kwiatu

CO POWSTANIE Z TEGO NASIONKA?

czas: 15 minut

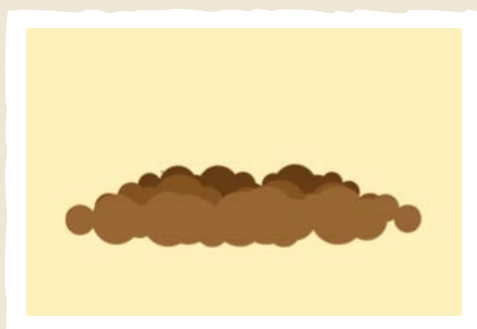
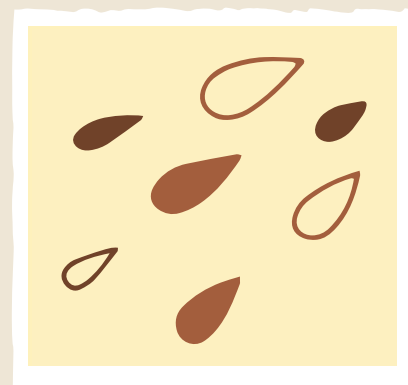
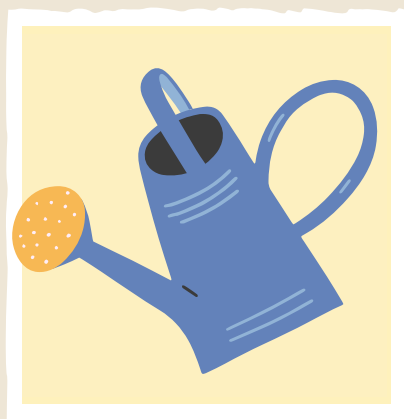
pomoce: ilustracje przedstawiające rzeczywiste grafiki warzyw (papryka, ogórek, pomidor, sałata, rzodkiewka, dynia), ilustracje nasion (papryka, ogórek, pomidor, sałata, rzodkiewka, dynia), skrawki materiałów

Nauczyciel pokazuje dzieciom nasiona różnych warzyw oraz ilustracje tych warzyw. Dzieci próbują połączyć nasiona z ilustracją, nauczyciel udziela odpowiedzi. Gdy wszystkie zostaną połączone, nauczyciel pyta dzieci, czy wśród ilustracji są ich ulubione warzywa. Następnie dzieci siadają przy stolikach i tworzą prace przedstawiające ich własne warzywa (mogą to być warzywa prawdziwe, ulubione lub wymyślone). Nauczyciel wyjaśnia, że do wykorzystania mają materiały, które są już zużyte, ale można je powtórnie wykorzystać, zamiast wyrzucać. Nie wyrzucaj – wykorzystaj!

Dobrym pomysłem będzie rozpoczęcie gromadzenia materiałów na kilka dni przed zajęciami i umieszczenie w specjalnym pudełku z etykietą recyklingu (ścinki kolorowych kartek papieru, kawałki sznurków, wstążek, włóczek, skrawki materiałów, itp.)

TEMAT 2:

Sadzenie

CZEGO POTRZEBUJĘ?

czas: 20 minut

pomoce: emblematy przedmiotów potrzebnych do zasadzenia rośliny, ławeczki, liny, szarfy, obręcze, piłki, pachołki (w zależności od liczby grupy)

Nauczyciel dzieli grupę na pięcioosobowe drużyny – będą miały do pokonania tor przeszkód na zasadzie sztafety. Każda osoba z drużyny musi przejść przez tor przeszkód i zabrać jedną z ilustracji przedstawiającą elementy/przyrządy potrzebne do zasadzenia rośliny.

Tor przeszkód:

1. Nasiona – czołganie się na ławeczce
2. Ziemia – przejście po linie
3. Woda – przeskoki z szarfy do szarfy (szarfy ułożone są w obręcze)
4. Rękawiczki – rzut piłką do obręczy
5. Łopatka – slalom pomiędzy pachołkami

Kiedy wszystkie drużyny zakończą sztafetę, siadają w kole i omawiają razem z nauczycielem, do czego potrzebne są przedstawione na ilustracjach elementy.

Emblematy: ziemia, rękawiczki, konewka, nasiona, łopatka

ULUBIONE WARZYWO

czas: 20 minut

pomoce: 20 kart memory dla każdego czteroosobowego zespołu

Nauczyciel dzieli grupę na zespoły czteroosobowe. Każdy zespół otrzymuje karty memory do zagrania. Nauczyciel wyjaśnia zasady gry – należy odnaleźć parę do odśloniętego obrazka. Wygrywa osoba, która zdobędzie najwięcej par. Po skończonej grze każde dziecko wybiera jeden obrazek z gry, ten, który przedstawia jego ulubione warzywo (lub warzywo, które chciałoby zasadzić). Wszyscy siadają w kole, pokazują swoje warzywa, porównują, kto lubi te same. Następnie nauczyciel pyta, jak możemy wykorzystać dane warzywa (jedzenie surowych, gotowanych, można zamrozić, zrobić przetwory, babeczki, gofry, zapiekanki z ugotowanych już warzyw). Nauczyciel tym samym zwraca uwagę na ważne aspekty niemarnowania jedzenia, powtórniego wykorzystania niejedzonych warzyw i tego, co możemy z nich zrobić oraz jak je spożyć na różne sposoby.

Przykładowe karty do memory:

OGRÓDEK W SALI PRZEDSZKOLNEJ

czas: 30 minut

pomoce: dwie duże wytłoczki na jajka, (w których mieści się 20 sztuk jajek), ziemia do sadzenia, 2 małe łopatki, nasionka, 2 spryskiwacze z wodą

Nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy. Każda z nich będzie tworzyć swój miniogródek. Dla każdej grupy przeznaczony jest stolik i potrzebne pomoce.

Wytłoczki na jajka posłużą jako rozsadniki do wysiewu sadzonek, które następnie trzeba będzie przesadzić. Ich pęcherzykowaty kształt dobrze nadaje się do przyjmowania niewielkich ilości ziemi, na której można ułożyć nasze nasiona, a jego względna sztywność pozwala na przyjmowanie wody bez łuszczenia się. Nauczyciel wyjaśnia dzieciom, w jaki sposób będą sadzić nasiona.

Każde dziecko:

1. Niewielką ilość ziemi (ok. 2 cm) wysypuje do zagłębień pojemnika
2. Następnie umieszczają nasiona w ziemi
3. Przykrywa nasiona niewielką ilością ziemi (ok. 1 cm)
4. Lekko podlewa swoją sadzonkę za pomocą spryskiwacza

Po wykonaniu zadania, nauczyciel umieszcza obydwa rozsadniki w wystarczająco wilgotnym, jasnym i ciepłym otoczeniu i wspólnie z dziećmi obserwuje, jak rosną ich roślinki. Kiedy sadzonki będą wyrosnięte – dzieci wspólnie z nauczycielem przesadzają je do przedszkolnego ogródka.

ROŚLINY I ZMYŚŁY

czas: 10 minut

pomoce: plakat

Nauczyciel rozkłada przed dziećmi plakat i wspólnie z nimi zastanawia się, co oznaczają zawarte na nim informacje (nauczyciel wyjaśnia, jak należy zachowywać się w stosunku do roślin, podkreśla, jak ważne jest ich poszanowanie).

UŻYJ SWOICH ZMYŚŁÓW, aby odkryć świat roślin

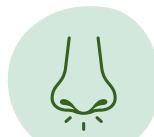
Zamknij oczy i posłuchaj.
Co słyszysz?

Zobacz, ile piękna
jest wokół Ciebie!

Dotknij, aby poczuć, jak różnie
są liście roślin.

Powąchaj, aby poznać
mnogość zapachów.

NIGDY nie próbuj samodzielnie.
Zapytaj kogoś dorosłego, czy możesz
spróbować daną roślinę.

TEMAT 3:

Zbiory i wykorzystanie

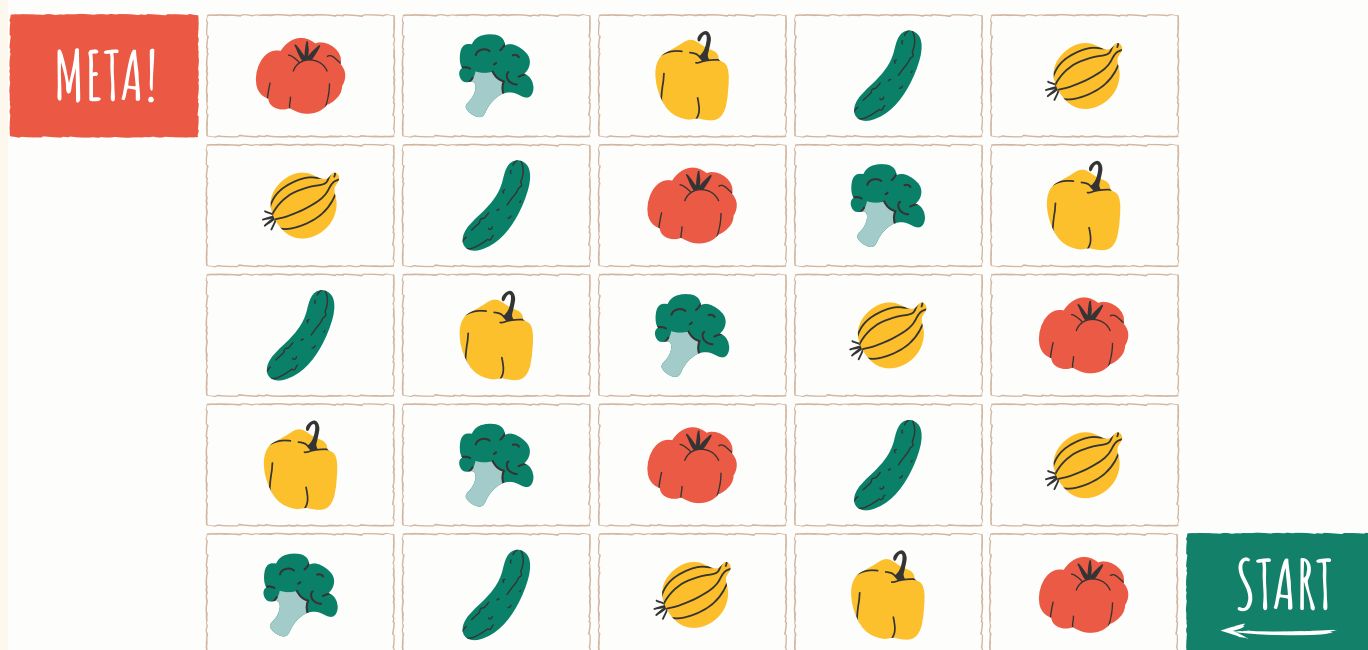
WARZYWNA ŚCIEŻKA

czas: 20 minut

pomoce: materiałowe lub drewniane warzywa do zabawy (minimum po jednej sztuce, ale im więcej, tym lepiej: pomidor, ogórek, brokuł, papryka, cebula), dwa koszyki, zalaminowane kartki A4 z ilustracjami warzyw (każda ilustracja x 5: pomidor, ogórek, brokuł, papryka, cebula)

Nauczyciel rozkłada na podłodze kartony do gry, tak, aby w każdym rzędzie były wszystkie warzywa (pomidor, ogórek, brokuł, papryka, cebula). Jeden koszyk ustawia przed rozłożoną planszą (linia STARTU), wkłada do niego warzywa, a drugi ustawia za planszą (linia METY). Dzieci ustawiają się w rzędzie – najpierw losują warzywo z koszyczka i przechodzą ścieżkę, ale tylko po kartonach, na których jest ich wylosowane warzywo. Gdy przejdą na drugą stronę, wrzucają warzywo do drugiego koszyka, a następna osoba przechodzi ścieżkę.

Plansza na podłodze powinna wyglądać w ten sposób:

CZYJ TO CIEŃ?

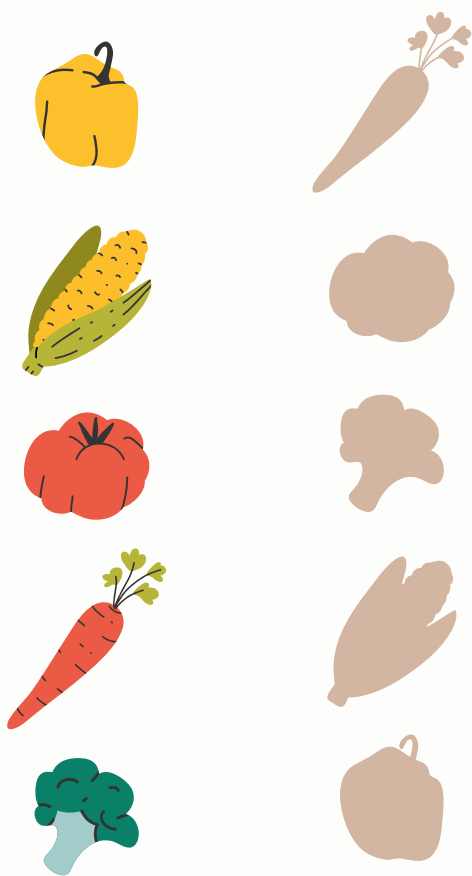
czas: 5 minut

pomoce: karta pracy „Znajdź cień” dla każdego dziecka

Nauczyciel rozdaje dzieciom karty pracy. Dzieci muszą odnaleźć cień danego warzywa. Po skończonej pracy nauczyciel weryfikuje rozwiązane zadania.

ZNAJDŹ CIEŃ

Połącz linią każde warzywo z jego cieniem.

LIŚĆ CZY KORZEŃ?

czas: 15 minut

pomoce: 2 hula hop (lub szarfy gimnastyczne), ilustracje warzyw, symbole „LIŚCIE” i „KORZENIE”

Nauczyciel rozkłada na podłodze dwa hula hop, obok jednego ustawia symbol „LIŚCIE” i wyjaśnia dzieciom, że w tym miejscu będą się znajdować warzywa, których jemy liście, natomiast obok drugiego umieszcza symbol „KORZENIE” i również wyjaśnia, że z tych warzyw jadalne są korzenie, czyli to, co znajduje się w ziemi.

ilustracje do zbioru LIŚCIE:

sałata, nać pietruszki, kapusta biała i czerwona, szpinak

ilustracje do zbioru KORZENIE:

marchew, pietruszka, burak, seler

W ramach ciekawostki można wspomnieć o rabarbarze, roślinie, z której ludzie jedzą łydę, a ślimaki – liście.

W KOLORZE WARZYWA

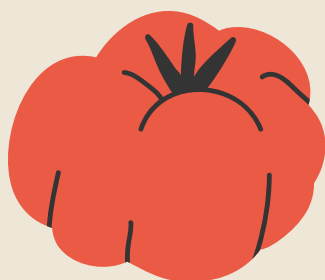
czas: 10 minut

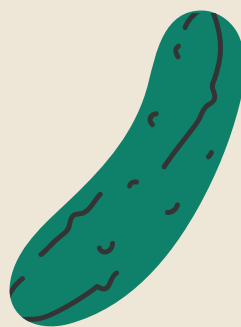
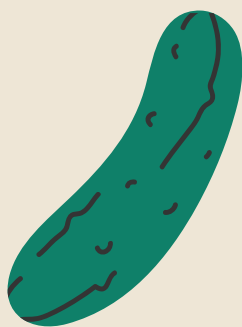
pomoce: nieprzezroczysty woreczek, małe kartoniki z ilustracjami warzyw

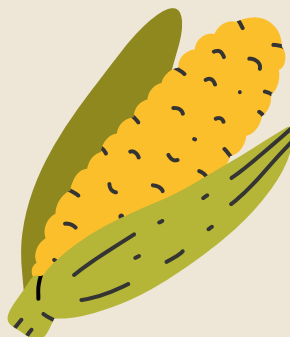
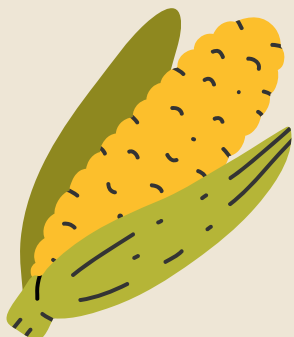
Dzieci siedzą w kole. Nauczyciel wyjaśnia zabawę – wokół będzie krążył woreczek, każdy po kolei losuje z niego jeden kartonik, a następnie musi powiedzieć, kto ma jakiś element garderoby (bluzka, spodnie, buty, skarpetki etc.) w kolorze wylosowanego warzywa (czasami może to być tylko mały element w danym kolorze na ubraniu kolegi/koleżanki). Zabawa trwa tak długo, jak dzieci chcą się bawić.

ilustracje do kartoników:

pomidor, dynia, ogórek, papryka żółta, zielona, czerwona, brokuł, szpinak, cebula, ziemniak, burak, kukurydza, kalamint, seler, pietruszka, sałata, roszponka, kapusta czerwona, rzodkiewka, bakłażan, brukselka, batat

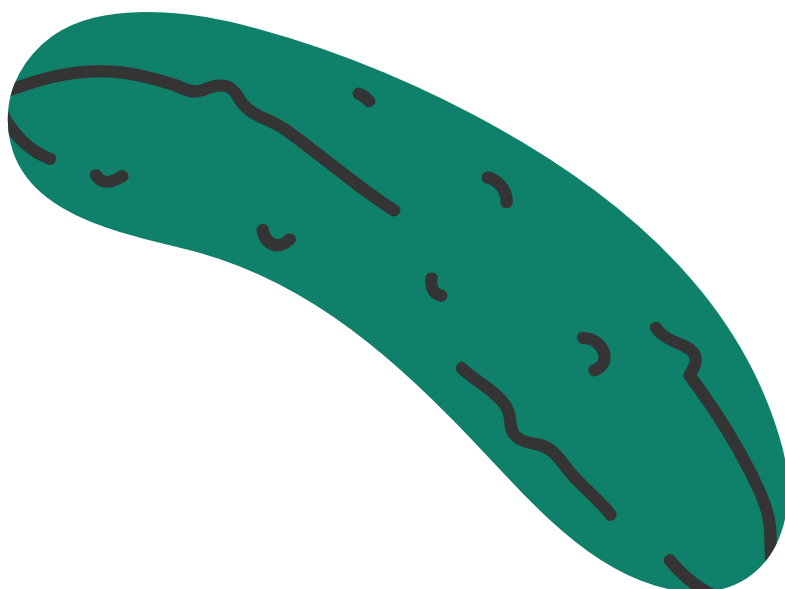

START

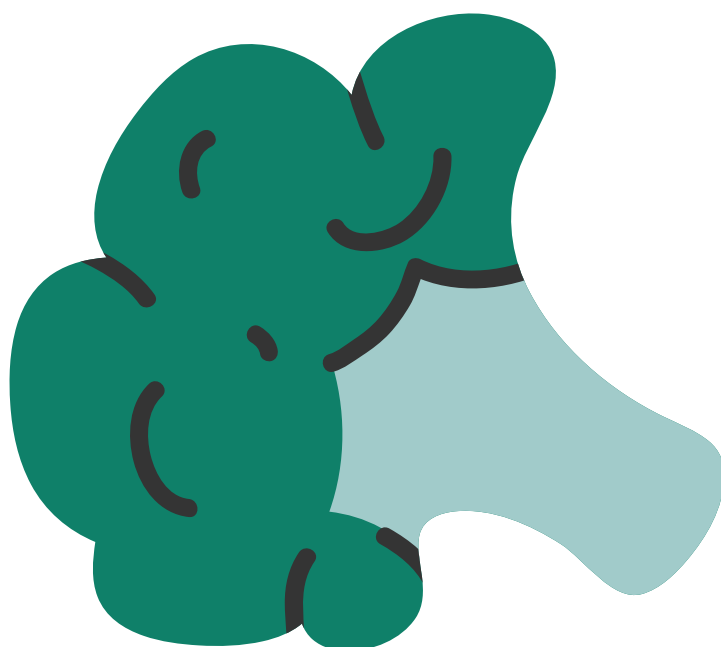

MEIA!

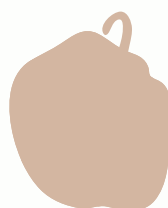
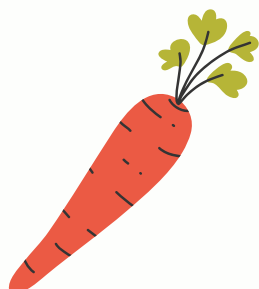
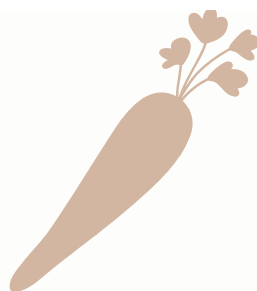

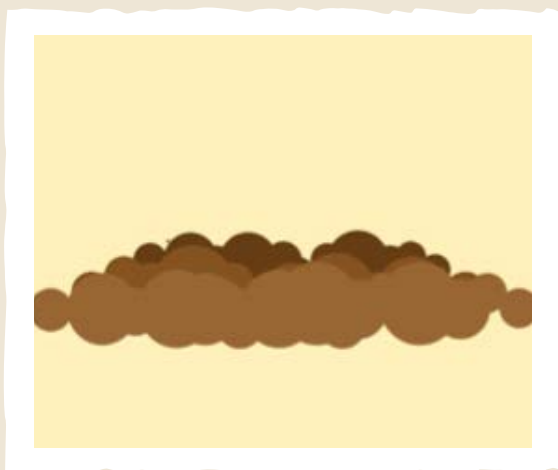
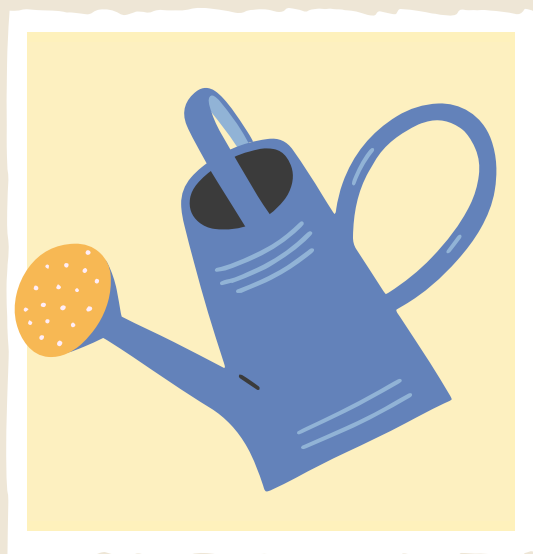

ZNAJDŹ CIEŃ

Połącz linią każde warzywo z jego cieniem.

UŻYJ SWOICH ZMYŚŁÓW,

aby odkryć świat roślin

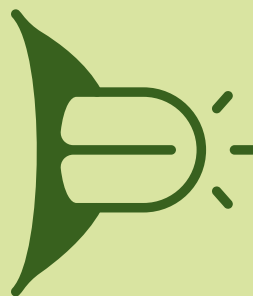
Zamknij oczy i posłuchaj.
Co słyszysz?

Zobacz, ile piękna
jest wokół Ciebie!

Dotknij, aby poczuć, jak różne
są liście roślin.

Powąchaj, aby poznać
mnogość zapachów.

NIGDY nie próbuj samodzielnie.
Zapytaj kogoś dorosłego, czy możesz
spróbować daną roślinę.